

PRALES

Tel.: +421 948 803 933 info@pralesy.sk

Banská Bystrica
1. marca 2017

Číslo: 414/2016
Vybavuje: Ing. Jasík
Tel: 0911 018 099

Okresný úrad Liptovský Mikuláš	
Dátum: 1. 03. 2017	
Príloha: 41	
Príloha: 41	

Okresný úrad Liptovský Mikuláš
Odbor starostlivosti o ŽP
Vrbická 1993
031 01 Liptovský Mikuláš

Vec: Zrušenie rozhodnutia OU L.Mikuláš odboru starostlivosti o ŽP č. OU-LM-OSZP-2016/2247-027-CEN zo dňa 20.6.2016 a vrátenie na nové konanie a rozhodnutie – stanovisko a doplnenie podania

Listom č. OU-LM-OSZP-2017/408-038-CEN zo dňa 19.1.2017 ste nám oznámili že rozhodnutím OU v Žiline, odboru opravných prostriedkov (ďalej len „OÚ v Žiline“) č. OU-ZA-OOP4-2016/039504-2/CHO zo dňa 5.12.2016 (ďalej len „druhostupňové rozhodnutie“) bolo zrušené rozhodnutie OU L.Mikuláš odboru starostlivosti o ŽP č. OU-LM-OSZP-2016/2247-027-CEN zo dňa 20.6.2016 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) a vec vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie.

Po preštudovaní odvodnenia citovaného rozhodnutia OÚ v Žiline sme sa rozhodli osloviť znalca zapísaného v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov vedenom Ministerstvom spravodlivosti SR v zmysle zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v odbore ochrana životného prostredia, odvetvie ochrana prírody a krajiny č. 9415042 a listom zo dňa 9. januára 2017 sme si objednali spracovanie znaleckého posudku, ktorý tvorí prílohu tohto stanoviska.

S prihliadnutím na všetky doteraz vykonané úkony a vecnú a právnu argumentáciu zasielame k tejto veci nasledovné stanovisko:

1.) Právnu argumentáciu OÚ v Žiline uvedenú na strane 18 a 19 druhostupňového rozhodnutia nepožijeme za súladnú so znením príslušných ustanovení zákona č. 543/2002 Z.z o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „zákon“).

Podľa § 17 ods. 1 zákona „Lokality, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu a biotopy národného významu (§ 6 ods. 3), biotopy druhov európskeho významu, biotopy druhov národného významu a biotopy vtákov vrátane sťahovavých druhov, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia, významné krajinné prvky alebo prírodné výtvory, možno vyhlásiť za chránené územia ...d) prírodná rezervácia, národná prírodná rezervácia (§ 22)....“

Podľa § 27 ods. 7 zákona "Navrhované územie európskeho významu uvedené v národnom zozname ustanovenom podľa odseku 5 sa považuje za chránené územie vyhlásené podľa tohto zákona so stupňom ochrany uvedenom v národnom zozname. Pri posudzovaní vplyvov akejkoľvek činnosti na životné prostredie podľa osobitného predpisu,⁶⁴⁾ pri povoľovaní tejto činnosti, ako aj inej činnosti podľa tohto zákona sa postupuje v súlade so stupňom ochrany navrhovaného územia európskeho významu, tak ako vo vyhlásenom chránenom území."

Podľa § 27 ods. 8 zákona "Ak sa navrhované územie európskeho významu nachádza na chránenom území [§ 17 ods. 1 písm. a) až f)] alebo v jeho ochrannom pásme s druhým až piatym stupňom ochrany, pričom stupeň ochrany na navrhovanom území európskeho významu a na vyhlásenom chránenom území alebo v jeho ochrannom pásme je rôzny, platia na spoločnom území podmienky ochrany určené neskorším právnym predpisom."

Podľa § 27 ods. 9 zákona "Navrhované územia európskeho významu schválené Európskou komisiou vyhlási vláda za chránené územie alebo zónu chráneného územia podľa tohto zákona najneskôr šiestich rokov od schválenia národného zoznamu Európskou komisiou. Pozemky územia európskeho významu sa vo všeobecne záväznom právnom predpise, ktorým sa vyhlasuje chránené územie alebo zónu chráneného územia, osobitne vyznačia."

Podľa § 28 ods. 1 zákona "Chránené vtáčie územia, chránené územia európskeho významu a zóny chránených území podľa § 27 ods. 9 sú súčasťou európskej sústavy chránených území, ktorej cieľom je zabezpečiť priaznivý stav ochrany biotopov európskeho významu a priaznivý stav ochrany druhov európskeho významu v ich prirodzenom areáli."

Podľa § 30 ods. 1 zákona "Chránené územia možno na základe stavu ochrany biotopu členiť najviac na štyri zóny, ak je to potrebné na zabezpečenie starostlivosti o ne."

Podľa § 30 ods. 2 zákona "Zóny sa vymedzujú spravidla ako celistvé časti chráneného územia podľa povahy prírodných hodnôt v nich, pôvodnosti ekosystémov, miery zásahu ľudskou činnosťou a využívania územia človekom tak, aby piaty stupeň ochrany bol určený v zóne A, štvrtý stupeň ochrany v zóne B, tretí stupeň ochrany v zóne C a prvý alebo druhý stupeň ochrany v zóne D."

Podľa § 30 ods. 2 zákona "Chránené územia alebo ich zóny so štvrtým stupňom ochrany a piatym stupňom ochrany na pozemkoch v neštátnom vlastníctve sa môžu vyhlásiť len so súhlasom vlastníka pozemku. Ak vlastník pozemku nie je známy, súhlas dáva Slovenský pozemkový fond.^{79a)} Ak by nevyhlásením chráneného územia alebo jeho zóny so štvrtým stupňom ochrany a piatym stupňom ochrany na pozemkoch v neštátnom vlastníctve došlo k narušeniu celkovej koherencie európskej sústavy chránených území, možno súhlas vlastníka pozemku nahradiť rozhodnutím orgánu ochrany prírody. Tým nie je dotknutá povinnosť poskytnúť náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania podľa § 61."

Podľa § 50 ods. 9 zákona "Chránené územia alebo ich zóny so štvrtým stupňom ochrany a piatym stupňom ochrany na pozemkoch v neštátnom vlastníctve sa môžu vyhlásiť len so súhlasom vlastníka pozemku. Ak vlastník pozemku nie je známy, súhlas dáva Slovenský pozemkový fond.^{79a)} Ak by nevyhlásením chráneného územia alebo jeho zóny so štvrtým stupňom ochrany a piatym stupňom

ochrany na pozemkoch v neštátnom vlastníctve došlo k narušeniu celkovej koherencie európskej sústavy chránených území, možno súhlas vlastníka pozemku nahradiť rozhodnutím orgánu ochrany prírody. Tým nie je dotknutá povinnosť poskytnúť náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania podľa § 61.”

Podľa § 104b ods. 5 zákona “Súhlas podľa § 50 ods. 9 sa nevyžaduje, ak ide o územia medzinárodného významu (§ 17 ods. 11) a o územia sústavy chránených území (§ 28 ods. 2) zaradené v zoznamoch schválených vládou do účinnosti tohto zákona.”

Je nesporné, že :

- JPRL č. 151a, 151b, 151c, 152a, 152b1, 152b2, 181, 182, 183, 184, 187a, 187b, 188a, 188b, 191, 192a, 192b, 192c, 192d, 200a, 200b, 200c, 200d, 200e, 202, 204a, 204b, 206, 207, 208, 209, 210a, 210b, 211a, 211b, 211c, 214, 215, 216a, 216b, 217a, 217b, 218, 219a, 219b, 219c, 220, 223b, 230a, 230c na LHC Liptovský Mikuláš – TANAP, LC Liptovský Mikuláš 1, LHP 02095 Liptovský Mikuláš 1 platného od 1. januára 2007 (ďalej len “dotknuté územie”), kde prvostupňový orgán vydal zákaz vykonávať ťažbu lesných porastov a s tým súvisiacich hospodárskych činností je súčasťou územie európskeho významu Tatry (identifikačný kód SKUEV0307) – pozri výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14 júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu;
- dotknuté územie je súčasťou chráneného vtáčieho územie Tatry (identifikačný kód SKCHVÚ030) – pozri vyhlášku MŽP SR č. 4/2011 zo dňa 22. decembra 2010, ktorou sa vyhlasuje chránené vtáčie územie Tatry;
- dotknuté územie patrí územia sústavy chránených území (§ 28 ods. 2 zákona).

Podľa nášho názoru je nesporné, že územie má prírodné hodnoty, pre ktoré môže byť na dotknutom území vyhlásená prírodná rezervácie, resp. dotnuté územie zaradené do A zóny národného parku – pozri odborné stanoviská Správy TANAPu a znalecký posudok vypracovaný RNDr. Petrom Bačkorom, PhD. vo februári 2017 (ďalej len znalecký posudok).

Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že na vyhlásenie chráneného územia alebo jeho zóny so štvrtým stupňom ochrany a piatym stupňom ochrany na dotknutom území sa nevyžaduje súhlas vlastníka nakoľko dotknuté územie je súčasťou (európskej) sústavy chránených území (§ 104b ods. 5 zákona) a možno ho nahradiť rozhodnutím orgánu ochrany prírody ak by nevyhlásením chráneného územia alebo jeho zóny so štvrtým stupňom ochrany a piatym stupňom ochrany na pozemkoch v neštátnom vlastníctve došlo k narušeniu celkovej koherencie európskej sústavy chránených území (§ 50 ods. 9 zákona). Zákon pritom v príslušných ustanoveniach túto možnosť nepodmieňuje skutočnosťou aký stupeň ochrany v dotknutom území platí v súčasnosti. Určenie platnosti zákazu v prvostupňovom rozhodnutí – až do doby vyhlásenia zón Tatranského národného parku – preto považujeme za plne legitímne a logické, naviac podporené viacerými súdnymi rozhodnutiami (Rozsudok Krajského súdu v Žiline č. 21S/95/2011 zo dňa 23. mája 2012, Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 23S/243/213 zo dňa 26. marca 2014, potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu SR č. 5Sžo/45/2014).

Vo vzťahu k tvrdeniu OÚ v Žiline, uvedenom na str. 18 druhostupňového rozhodnutia, že *“Povinnosť vyhlásiť územie európskeho významu za chránené územie sa na územie európskeho významu Tatry nevzťahuje, nakoľko sa prekrýva s už vyhláseným chráneným územím – Tatranským národným parkom”*, **uvádzame, že ide o mylné a zavádzajúce tvrdenie**, ktoré nemá oporu v príslušných ustanoveniach zákona.

Vzhľadom k tomu, že prvostupňový organ odôvodnil vydanie prvostupňového rozhodnutia aj pripravovanou zonáciou Tatranského národného parku, pričom vychádzal z toho, že dotknuté územie sa navrhuje umiestniť do najprísnejšej A zóny a zároveň, že druhostupňový organ niektoré podstatné dôvody svojho rozhodnutia postavil práve na tejto svojej právnej úvahe (teda, že na vyhlásenie zóny A v dotknutom území na neštátnom pozemku je potrebný súhlas vlastníka pozemku v zmysle ustanovenia 50 ods. 9 zákona), považujeme za dôležité sa k tomu vyjadriť podrobnejšie.

V nijakom z vyššie citovaných (ani iných) ustanovení zákona nie je uvedené, že v prípade, ak sa územie európskeho významu už nachádza na vyhlásenom chránenom území, tak sa postup podľa ustanovenia § 27 ods. 9 zákona nepoužije. Najmä v prípade, ak ide o časť daného ustanovenia, ktoré ustanovuje, že územie európskeho významu je možné vyhlásiť za *“zónu chráneného územia”* je úvaha OÚ Žilina v rozpore s logikou príslušných ustanovení – je totiž nepochybné, že zónu chráneného územia je možné vyhlásiť len na existujúcom chránenom území (v zmysle ustanovenia § 30 ods. 1 zákona *“Chránené územia možno na základe stavu ochrany biotopov členiť najviac na štyri zóny...”*). Bolo nepochybne úmyslom zákonodarcu, aby – v prípade, ak si to ochrana územia európskeho významu, ktoré sa nachádza na existujúcom chránenom území vyžaduje – na jeho ochranu mohli byť vyhlásené aj zóny chráneného územia v zmysle ustanovenia § 30 zákona. V opačnom prípade by časť ustanovenia § 27 ods. 9 zákona týkajúca sa možnosti vyhlásenia zón pre územie národného významu nedávala zmysel. Zdôrazňujeme pritom, že ide presne o situáciu týkajúcu sa predmetného územia, ktoré je územím európskeho významu, nachádza sa na existujúcom chránenom území a na jeho ochranu sa navrhuje začleniť ho do zóny A Tatranského národného parku.

Argumentácia OÚ v Žiline by však nedávala zmysel ani v prípade, ak by išlo o *“prevyhlásenie”* územia európskeho významu, ktoré sa nachádza na existujúcom chránenom území za nové chránené územie a to vzhľadom k tomu, že predmet ochrany pôvodného chráneného územia (začleneného do národnej siete chránených území) môže byť (a častokrát aj je) iný, ako je predmet ochrany územia európskeho významu (začlený do európskej sústavy chránených území Natura 2000) a minimálne za účelom zjednotenia predmetu ochrany je nevyhnutné *“prevyhlásenie”* chráneného územia postupom podľa § 27 ods. 9 zákona.

Podotýkame tiež, že stupeň ochrany uvedený v národnom zozname v zmysle ustanovenia § 27 ods. 5 zákona (*“Národný zoznam, ktorý obsahuje názov lokality navrhovaného územia európskeho významu, katastrálne územie, v ktorom sa lokalita nachádza, výmeru lokality, stupeň územnej ochrany navrhovaného územia európskeho významu, podrobnosti o jeho*

územnej ochrane a odôvodnenie návrhu ochrany, sa po jeho odsúhlasení vládou ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá ministerstvo. Podrobnosťami o územnej ochrane sa určuje najmä územná a časová doba uplatňovania zákazov a obmedzení podľa uplatňovaného stupňa ochrany (§ 13 až 16).“) je len predbežnou ochranou územia európskeho významu. Skutočná ochrana mu je zabezpečená až prostredníctvom postupu podľa § 27 ods. 9 vyhlásením za chránené územie, alebo jeho zónu a to bez ohľadu na to, či sa územie európskeho významu nachádza, alebo nenachádza na existujúcom chránenom území. Opätovne zdôrazňujeme, že aj pre dotknuté územie platí uvedené – predbežná ochrana bola stanovená v Národnom zozname v zmysle § 27 ods. 5 zákona (3. a 4. stupeň ochrany), avšak skutočná ochrana má byť zabezpečená až prostredníctvom procesu podľa ustanovenia § 27 ods. 9 zákona; čo v danom prípade predstavuje navrhovanú zonáciu Tatranského národného parku.

Je nepochybné, že proces podľa § 27 ods. 9 zákona je priamo spojený s procesom vyhlasovania chráneného územia v zmysle ustanovenia § 50 zákona. Ohľadom udeľovania súhlasu, či nesúhlasu vlastníka pozemka s vyhlásením zón chráneného územia (jeden z hlavných argumentov OÚ v Žiline) však bezpochyby je potrebné aplikovať už citované ustanovenie § 104b ods 5 zákona, podľa ktorého **sa súhlas vlastníka** na vyhlásenie zón chráneného územia v zmysle ustanovenia § 50 ods. 9 zákona na územia európskeho významu ustanoveného k 1. januáru 2014, ktorým je aj dotknuté územie, **nevyžaduje**.

V tejto súvislosti si dovoľujeme upriamiť pozornosť aj na výkladové stanovisko Ministerstva životného prostredia SR - Sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny č. 3688/2017-6.3 zo dňa 24.02.2017, kde je riešená otázka rovnakého charakteru, ako v tomto konaní. Ministerstvo životného prostredia SR pritom dospelo k rovnakým záverom, ako je uvedené vyššie. **Nemusíme zdôrazňovať, že z uvedeného vyplýva, že právny názor OU v Žiline uvedený v druhostupňovom rozhodnutí tak je v rozpore s právnym názorom ústredného orgánu štátnej správa na úseku ochrany prírody, ktoré má vo svojej pôsobnosti koncepčne usmerňovať a riadiť orgány ochrany prírody (§ 65 ods. 1 písm. a) zákona).** Uvedené stanovisko prikladáme v prílohe.

Z uvedených dôvodov považujeme tvrdenie OÚ v Žiline uvedené v druhostupňovom rozhodnutí, vo vzťahu k potrebe získania súhlasu vlastníka dotknutých pozemkov (ÚPS Bobrovec) na vyhlásenie zóny A v predmetnom území sa nesprávne a odporujúce citovaným ustanoveniam zákona; rovnako považujeme za nesprávne aj všetky nasledovné správne úvahy uvedené v druhostupňovom rozhodnutí, ktoré z tohto nezákonného východiska vychádzali.

Poukaz OÚ v Žilina uvedený tiež na str. 18 druhostupňového rozhodnutia, že v zmysle § 27 ods. 9 zákona mali byť zóny Tatranského národného parku už vyhlásené nepriamo potvrdzuje, že OÚ v Žiline si vyššie uvedené súvislosti nepochybné uvedomoval, keďže upozornil, že zóny Tatranského národného parku už mali byť vyhlásené a teda pripustil, že aj na dané územie sa

vzťahuje postup podľa § 27 ods. 9 zákona (a teda aj § 104b ods. 5 zákona). **Druhostupňové rozhodnutie je v tomto ohľade aj vnútorne rozporné.**

V prípade vymedzenia predmetu zákazu sa čiastočne stotožňujeme s argumentami uvedenými v druhostupňovom rozhodnutí týkajúce sa jednoznačnosti výroku rozhodnutia. Navrhujeme správnejmu orgánu formulovať výrok rozhodnutia nasledovne:

...zakazuje (subjekt) vykonávať umelú a kombinovanú obnovu lesa (§ 20 ods. 1 písm. b), c) zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch), výchovu lesa (§ 21 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch) a ťažbu (§ 22 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch)....

Takto vymedzený zákaz bude zahŕňať umelú a kombinovanú obnovu, prečistky, prebierky, vyznačovanie stromov určených na výrub, technologickú prípravu pracoviska, výrub stromov a sústreďovanie dreva na odvozné miesto čo je naplnením účelu, pre ktorý sme vydanie zákazu požadovali. Zároveň je podľa nášho názoru výrok vecne zrozumiteľný a jednoznačný.

Podľa § 4 ods. 1 zákona *"Každý je pri vykonávaní činnosti, ktorou môže ohroziť, poškodiť alebo zničiť rastliny alebo živočíchy, alebo ich biotopy, povinný postupovať tak, aby nedochádzalo k ich zbytočnému úhynu alebo k poškodzovaniu a ničeniu."*

Podľa § 4 ods. 2 zákona *"Ak činnosť uvedená v odseku 1 vedie k ohrozeniu existencie druhov rastlín a živočíchov alebo k ich degenerácii, k narušeniu rozmnožovacích schopností alebo k zániku ich populácie, štátny orgán ochrany prírody a krajiny (ďalej len "orgán ochrany prírody") túto činnosť po predchádzajúcom upozornení obmedzí alebo zakáže."*

Podľa § 8 ods.1 zákona *"Orgán ochrany prírody po predchádzajúcom upozornení obmedzí alebo zakáže až do odstránenia nedostatkov činnosť, ktorej následkom hrozí poškodenie alebo ničenie prírody a krajiny, alebo činnosť, ktorá takéto poškodenie alebo ničenie spôsobila."*

OÚ v Žiline v druhostupňovom rozhodnutí namieta, že *predpokladom uplatnenia ustanovenia § 8 ods. 1 zákona je zakázanie činnosti, ktorej následkom hrozí poškodenie alebo zničenie prírody a krajiny, alebo činnosti, ktorá takéto poškodenie alebo ničenie spôsobila, do doby odstránenia nedostatkov. Ak teda bola podľa tohto ustanovenia odvolateľovi zakázaná činnosť, mali mu byť súčasne špecifikované nedostatky, ktoré sú dôvodom na takéto konanie a uložená lehota na ich odstránenie. Len zakázanie činnosti podľa tohto ustanovenia považuje tunajší úrad za nie súladný s uvedeným ustanovením.*

OÚ v Liptovskom Mikuláši listom č. OU-LM-OSZP-2016/2247-003-VIT zo dňa 25.02.2016 zaslal Urbáarskemu pozemkovému spoločenstvu Bobrovec, 032 31 Bobrovec (ďalej len "UPS Bobrovec") zaslal upozornenie, že plánovanou ťažbou dreva v dotknutom území sa môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť rastliny alebo živočíchy, alebo ich biotopy a hrozí poškodenie alebo ničenie prírody a krajiny. Toto upozornenie vydal na základe žiadosti PRALES, o.z. zo dňa 9.2.2016 a žiadosti ŠOP SR Správy TANAPu č. TANAP/175/2016 zo dňa 9.2.2016 o vydanie zákazu akejkoľvek hospodárskej činnosti v dotknutom území.

Dôvodom tejto žiadosti zo strany PRALES, o.z. bol nespochybniteľný zámer UPS Bobrovec ťažiť drevo a vykonávať súvisiace lesohospodárske činnosti (približovanie, ochrana lesa..) v dotknutom území. Svedčia o tom listinné dôkazy (žiadosti ich doplnenia, odvolania UPS Bobrovec) vo viacerých ukončených či rozbehnutých správnych konaniach týkajúcich sa ťažby dreva v dotknutej oblasti, napr. konanie vedené na OU v Žiline, odbore starostlivosti o ŽP vo veci žiadosti UPS Bobrovec o vydanie súhlasu na výstavbu lesnej cesty v Jaloveckej doline za účelom sprístupnenia kalamity v 3. stupni ochrany (právoplatne ukončené rozhodnutím MŽP SR č. 2582/2016-2.3 zo dňa 26.1.2016) alebo v konaní o zákaze činností vedenom na správnom orgáne (právoplatne ukončenom rozhodnutím OU v Žiline, odbore opravných prostriedkov č.OU-ZA-OOP4-2016/007277-5/CHO). Povinnosť prednostne odstraňovať z lesných porastov choré a poškodené stromy, ktoré môžu byť zdrojom zvýšenej početnosti biotických škodlivých činiteľov vyplýva UPS Bobrovec zo zákona - § 28 ods. 1 písm. c) zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch. Sme presvedčení, že zámary UPS Bobrovej v dotknutej lokalite boli jednoznačne preukázané. Bezprostredná hrozba takýchto aktivít bola aktuálna aj vzhľadom na skutočnosť, že UPS Bobrovec s ťažbou dreva v JPRL č. 214 na LHC Liptovský Mikuláš (súčasť dotknutého územia) už začal, čo je nesporné a dokladované konaním OÚ v Liptovskom Mikuláši vo veci vydania zákazu činnosti ukončeného rozhodnutím č. OU-LM-OSZP-2015/11038-003-VIT zo dňa 16.11.2015 ako aj záznamom zo štátneho dozoru Č.s. 280-2019/75/2016/Mac zo dňa 25.1.2016 vykonaného SIŽP, Inšpektorát životného prostredia Žilina.

Komplex Jaloveckej a Bobroveckej doliny a doliny Parichvost je už pomerne dlhé obdobie vystavený len minimálnym antropickým vplyvom, hlavne ťažba dreva sa tu takmer neralizovala pre nedostupnosť územia. To malo pozitívny vplyv na obnovovanie dynamickej homeostázy narušenej v dávnej minulosti. Vplyv zamýšľanej rozsiahlej ťažby dreva, ktorá v dôsledku predpokladaného postupného prirodzeného rozpadu smrekových lesov (vývraty a zlomy vetrom, usychanie smrekov v dôsledku pôsobenia lykožrútov) bude v dotknutom území trvať s určitou minimálne niekoľko rokov, je popísaný v žiadostiach a stanoviskách PRALES, o.z. a ŠOP SR, Správy TANAPu. Podborne sú popísané v znaleckom posudku.

Máme za to, že OÚ v Liptovskom Mikuláši správne aplikoval ustanovenie § 8 ods. 1 zákona nakoľko upozornil UPS Bobrovec, že plánovanou ťažbou dreva v dotknutom území sa môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť rastliny alebo živočíchy, alebo ich biotopy a hrozí poškodenie alebo ničenie prírody a krajiny a následne v rámci správneho konania vydal zákaz činnosti. Ak správny orgán na základe vyhodnotenia situácie zvážil, že následkom zamýšľaného konania UPS Bobrovec (plánovaná ťažba dreva) hrozí poškodenie alebo ničenie prírody a krajiny v dotknutom území a alternatívou k tejto hrozbe je zabezpečenie bezzásahového režimu je stanovenie nedostatkov činnosti bezpredmetné keďže nedostatkom je samotná činnosť (ťažba dreva a s tým súvisiace činnosti). V tejto súvislosti je aj požiadavka OÚ v Žiline na "uloženie lehoty na odstránenie nedostatkov" javí absurdnou. Podobne absurdné by bolo keby OÚ v Liptovskom Mikuláši špecifikoval ako nedostatky činnosti (ťažby dreva) napr. poškodenie

vegetačného a pôdneho krytu pri páde spílených stromov a ich približovaní, ničenie a vyrušovanie živočíchov pri spíľovaní stromov a ich približovaní, odstraňovanie odumretého dreva ako nevyhnutnej súčasti lesných ekosystémov atď. a žiadal odstránenie týchto "nedostatkov".

OÚ v Žiline ďalej poukazuje na skutočnosť, že ak "prvostupňový správny orgán rozhodol o zákaze ťažby a s tým súvisiacich hospodárskych činností podľa citovaného ustanovenia § 4 ods. (2) zákona o ochrane prírody a krajiny, rozhodol, že ich vykonávaním dochádza, resp. by mohli dôjsť k ohrozeniu existencie druhov rastlín a živočíchov alebo k ich degenerácii, k narušeniu rozmnožovacích schopností alebo k zániku ich populácie v danom území". V tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že právny rámec, resp. režim hospodárenia dotknutého územia určujú viaceré ustanovenia zákona (§ 61 ods. (2) písm. b zákona v kontexte s § 2 písm. k) zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch, § 6 ods. (2) zákona), resp. vykonávacích predpisov vydaných na jeho základe (§ 2 ods. 1 vyhlášky MŽP SR č.4/2011 Z.z.). Ďalej poukazuje na fakt, že aktívny lesnícky menežment v územiach zaradených do európskej sústavy chránených území (známej pod názvom NATURA 2000) nevyklučuje ani európska legislatíva (smernica Rady č. 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prírodných biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín, smernica Rady č. 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúcich vtákov). Uvádza, že v konaní špecifikované biotopy, chránené druhy rastlín a zvierat sa nevyskytujú výlučne v danom území a sú v rámci Slovenskej republiky nepochybne bežným obhospodarovaním ovplyvňované v závislosti od stupňa ochrany v akom sa nachádzajú. Ak teda zákon umožňuje v daných stupňoch ochrany územia vykonávať bežné obhospodarovanie v lesoch, pričom sa táto činnosť v odborných prípadoch realizuje po celom Slovensku, je načim zdôrazniť v čom je činnosť UPS Bobrovec iná, že vedie, resp. mohla by viesť ku skutočnostiam uvedeným v ustanovení § 4 ods. (2) zákona, resp. v čom sú dôsledky zakázanej činnosti na stav biotopov a existenciu chránených druhov rastlín a živočíchov v dotknutom území iné oproti činnostiam vykonávaným v iných prírodne podobných územiach Slovenska.

Podľa nášho názoru základným nedostatkom tejto vecno-právnej úvahy je fakt, že vychádza zo všeobecných konštatovaní bez zohľadnenia konkrétneho historického vývoja a aktuálneho stavu dotknutého územia.

1) OÚ v Žiline vychádza z mylného názoru a síce, že reálne bežné obhospodarovanie slovenských lesov je trvalo udržateľným hospodárením v zmysle definície uvedenej v § 2 písm. k) zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch (hospodárenie v lesoch takým spôsobom a v takom rozsahu, aby sa zachovala ich biologická diverzita, odolnosť, produkčná a obnovná schopnosť, životnosť a schopnosť plniť funkcie lesov). Existuje veľmi veľa publikovaných odborných a vedeckých prác, ktoré dokladujú ohrozenie mnohých druhov organizmov v dôsledku bežného obhospodarovania lesov a teda dokladujú ohrozovanie zachovania biologickej diverzity, t.j. zachovania výskytu všetkých druhov a podmienok pre ich existenciu. Súčasné bežné obhospodarovanie lesov nevie zabezpečiť ani zachovanie/reprodukciu niektorých lesných

drevín v určitých oblastiach, napr. jedle bielej, topoľa bieleho, topoľa čierneho či tisa obyčajného.

Príkladmo uvádzame údaje z biomonitoringu vtákov realizovaného ŠOP SR na základe smernice Rady č. 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (ČERNECKÝ, J., DAROLOVÁ, A., FULÍN, M., CHAVKO, J., KARASKA, D., KRIŠTÍN, A., RIDZOŇ, J., 2014. Správa o stave vtákov v rokoch 2008 – 2012 na Slovensku. Banská Bystrica: Štátna ochrana prírody SR. 790 s. ISBN – 978-80-89310-80-7 - http://www.sopsr.sk/natura/dokumenty/art_12_conservation_status_birds_2008_2012.pdf).

Nasledovný graf (pre druhy, pre ktoré sa vyhlasujú CHVÚ) zobrazuje všetky kategórie ohrozenia, počet druhov a zároveň intenzitu daného ohrozenia (najväčší vplyv má vysoká intenzita zobrazená červenou farbou). **Najväčšou intenzitou a to až pri 10 druhoch pôsobí ohrozenie týkajúce sa obhospodarovania lesov** a taktiež ohrozenie týkajúce sa elektrických vedení. Najviac početné ohrozenie je použitie chemických látok, pesticídov, kde až pri 22 druhoch vtákov spôsobuje vplyv na populáciu. Početnými ohrozeniami sú taktiež intenzifikácia poľnohospodárskej pôdy, obhospodarovanie lesov, pytliactvo, otravy a nelegálny odchyt do pascí. Na nelesných biotopoch je významným ohrozením upustenie od pôvodných foriem obhospodarovania a v prípade lesných biotopov odstraňovanie mŕtveho dreva a odumierajúcich stromov. Ľudskou činnosťou vyvolané zmeny vo vodnom režime sú priamym ohrozením pre 13 druhov vtákov.

Z konkrétnych druhov vtákov vyskytujúcich sa v dotknutej oblasti má bežné obhospodarovanie lesov vysoký negatívny vplyv napr. na orla kriklavého, sovu dlhochvostú, kivičku vrabčieho, pôtika kapcavého, žltochvosta hôrneho, bociana čierneho a tetra hlučáňa, stredne negatívny vplyv na orla skalného, tesára čierneho, a slabý negatívny napr. na včelára lesného, jariabka lesného, lelka lesného, žlu sivú a datľa trojprstého.

Bežné obhospodarovanie lesa je podľa práce Mikoláš, M., Tejkal, M., Kuemmerle, T., Griffiths, P., Svoboda, M., Hlásny, T., Leitão, P. J. & Morrissey, R. C. (2016): Forest management impacts on capercaillie (*Tetrao urogallus*) habitat distribution and connectivity in the Carpathians. *Landscape Ecology* hlavnou príčinou výrazného poklesu početnosti populácií tetra hlučáňa v Karpatoch a reálnej hrozby vyhynutia druhu na Slovensku.

Osobitne ohrozené bežným obhospodarovaním lesov sú druhy rastlín, živočíchov a húb viazané úplne alebo čiastočne na odumreté drevo. V bežne obhospodarovaných lesoch je len zlomok odumretého dreva v porovnaní s prírodným lesom (priemerne cca 5%). Odhaduje sa, že 30-50% lesných organizmov je viazaných na odumreté drevo (Bobiec, A., Gutowski, J.M., Laudenslayer, W.F., Pawlaczyk, P. & Zub, K. (2005). *The Afterlife of a Tree*. Warsaw. WWF Poland) V strednej Európe je každý piaty až šiesty druh chrobáka viazaný na odumreté drevo (Zach, P. & Kulfan, J. (2003). Significance of Dead Wood for Biodiversity Conservation and Close to Nature: <http://www.unece.org/fileadmin/DAM/timber/docs/jc-sem/sem-57/Proceedings/presentations/zach/zachseminar2003a.ppt>).

2) Napriek tomu, že dotknuté územie je územne chránené iba od roku 1987 (Nariadenie vlády SSR č. 12/1987 Zb. zo dňa 6. februára 1987), kedy bolo dotknuté územie pričlenené k Tatranskému národnému prahu, intenzívnejšia ťažba dreva (a jeho odvoz) bola naposledy realizovaná na ploche niekoľkých desiatok hektárov v ústí doliny pod a oproti súčasnej PR Mních v roku pred rokom 1950 (viď <http://mapy.tuzvo.sk/HOFM/>), kedy tu bol spracovaný vetrový polom. Stredná a zdaná časť doliny (dotknutého územia) nebola predmetom výraznejšej ťažbovej exploatácie už mnoho desiatok rokov, mnohé miesta aj viac ako 100-120 rokov a miestami aj viac ako 150 rokov. To malo pozitívny vplyv na obnovovanie dynamickej homeostázy narušenej v dávnej minulosti a veľmi výrazne prispelo k zachovaniu hodnotných biotopov pre mnohé druhy fauny, ktoré sú v iných, prísne nechránených častiach Slovenska, ohrozené stratou biotopov v dôsledku bežného obhospodarovania lesov. Komplexná ochrana ucelených dolinových celkov má mimoriadny význam pre zachovanie celej škály diverzity územia (viď znalecký posudok).

Považujeme za potrebné tiež poukázať na to, že ustanovenie § 4 ods. 2, ako ani § 8 ods. 1 podľa ktorých bolo prvostupňové rozhodnutie vydané, je možné aplikovať bez ohľadu na to, či sa tým obmedzí alebo zakáže „bežné obhospodarovanie pozemkov“ alebo iná činnosť. V tomto ohľade je rozdielne znenie napr. ustanovenia § 6 ods. 2 v spojení s jeho odsekom 5, ktorý sa týka súhlasu na zásah do biotopov. Povinnosť vydania súhlasu na zásah do biotopov, sa však nevzťahuje na činnosti vykonávané v rámci bežného obhospodarovania pozemkov.

Ustanovenie § 4 ods. 2 a § 8 ods. 1 však takúto „výnimku“ pre „bežné obhospodarovanie pozemkov“ neustanovujú; zákonadarca tu tak zjavne počítal s tým, že aj v prípade bežného obhospodarovania môžu byť uvedené ustanovenie bezpochyby aplikované, ak sa naplnia predpoklady na ich použitie.

V danom prípade je preukázané, že predmetné územie dlhodobo nebolo intenzívne využívané a nie je sprístupnené lesnou cestou. Ako je dôkladne popísané v znaleckom posudku, takéto územie je z pohľadu Slovenska výnimočné. Práve skutočnosť, že ide o neprístupné územie, kde sa (najmä vďaka jeho neprístupnosti) dlhodobo intenzívne nehospodánilo, je príčinou, že ide o mimoriadne zachovalé územie z hľadiska prírodných hodnôt. Toto je zároveň jeden z hlavných dôvodov, prečo je potrebné v tomto území zakázať činnosti súvisiace s bežným hospodárením – bežné hospodárenie na lesných pozemkoch sa tam v posledných desaťročiach vykonávalo len v minimálnej miere, ak vôbec. Nejde teda o situáciu, ako sa ju snaží vykresliť OÚ v Žiline, kedy sa ide obmedziť/zakázať existujúca činnosť (bežné hospodárenie); naopak ide o situáciu, kedy sa ide zakázať činnosť, ktorá sa v dotknutom území vykonávala len v minimálnej miere. Len zopakujeme, že neexistencia intenzívnej lesníckej činnosti je príčinou zachovalosti prírodných hodnôt územia a to odôvodňuje použitie ustanovení § 4 ods. 2 a § 8 ods. 1 zákona.

OÚ v Žiline sa snaží vykresliť situáciu, ktorá síce bola v zmysle predmetných ustanovení zákona možná (nespochyňujeme, že zákon umožňuje vykonávanie bežného hospodárenia aj na pozemkoch v treťom a štvrtom stupni ochrany), avšak ktorá reálne neexistovala (v území sa nevykonávali činnosti súvisiace s bežným hospodárením) a teda jeho správna úvaha v tomto ohľade nie je založená na skutočnom stave vecí. OÚ v Žiline tvrdí, že „*prvostupňový správny orgán sa vôbec nevyrovnal so skutočnosťou prečo zaradenie daného územia do 3. a 4. stupňa ochrany prírody nevedie k jeho dostatočnej územnej a druhovej ochrane, hoci takto bolo príslušnými orgánmi ochrany prírody zaradené...a či je možné len z princípu prevencie kedykoľvek zakázať bežné hospodárenie v snahe vyhlásiť na danom území A zónu. Takéto účelové spájanie zákonom o ochrane prírody a krajiny povolenej činnosti, s princípmi prevencie za účelom vyhlásenia A zóny, keď takéto vyhlásenie podlieha režimu § 50 vo väzbe na doteraz uvedené považuje odvolací orgán za sporné a zo strany prvostupňového orgánu nijako zdôvodnené. Bežné hospodárenie nie je podľa názoru tunajšieho orgánu činnosť, ktorú možno vo všeobecnosti podľa ustanovenia § 4 zákona o ochrane prírody a krajiny zakázať. Dôsledkom opačného výkladu by bolo znemožnenie bežného hospodárenia v lesoch, nakoľko pri tejto činnosti nesporne vždy dochádza k zásahu do biotopov a druhovej ochrany rastlín a živočíchov. Rozhodné je, aby bežné obhospodarovanie bolo v miere akú ustanovuje zákon o ochrane prírody a krajiny. Prvostupňový správny orgán sa tak podľa názoru odvolacieho správneho orgánu práve v nie dostatočnej miere vyrovnal s vyššie naznačenými súvislosťami.*

Doterajšiu úroveň ochrany je potrebné hodnotiť z dvoch uhlov pohľadu. Reálne bola v dotknutom území intenzívnejšia ťažba dreva (a jeho odvoz) naposledy realizovaná na ploche niekoľkých desiatok hektárov v ústí doliny pod a oproti súčasnej PR Mních (súčasná JPRL č.

215, 216a,b, 217a, 219a, 220, 221, 222b, 230a, 235b, a mimo dotknutého územia JPRL č. 145b,c, 146, 148a, 171a), v roku pred rokom 1950 (viď <http://mapy.tuzvo.sk/HOFM/>), kedy tu bol spracovaný vetrový polom. Stredná a zdaná časť doliny (dotknutého územia) nebola predmetom výraznejšej ťažbovej exploatacie už mnoho desiatok rokov, mnohé miesta aj viac ako 100-120 rokov a výnimočne aj viac ako 150 rokov. Formálne tu ťažbu dreva pritom neobmedzoval žiadny právny predpis na úseku ochrany prírody. Dôvodom bola najmä veľmi zlá prístupnosť až neprístupnosť porastov. V poslednom desaťročí bolo bežné obhospodarovanie lesov obmedzené viacerými rozhodnutiami orgánov ochrany prírody práve z dôvodu, že ochrana prírodných hodnôt dotknutého územia v režime 3. a 4. stupňa ochrany nebola dostatočná a ohrozovalo ich bežné obhospodarovanie lesa (spracovanie náhodnej ťažby). Išlo o nasledovné rozhodnutia:

Krajský úrad životného prostredia v Žiline rozhodnutím č. 2005/00624-3/Ja zo dňa 16.09.2005 nevydal súhlas na rekonštrukciu lesnej cesty v Jaloveckej doline. Okresný úrad v Žiline, odbor starostlivosti o životné prostredie rozhodnutím č. OU-ZA-OSZP1-2015/023843-020/Drn zo dňa 9.9.2015 nevydal súhlas na výstavbu lesnej cesty v dotknutej oblasti.

Ministerstvo životného prostredia SR rozhodnutiami č. 7631/2011-2.2 zo dňa 21.11.2011 a č. 6258/2014-2.3 zo dňa 15.8.2014 nepovolilo výnimku zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 a 2 zákona, resp. v § 35 ods. 1 písm. b) a c) a § 35 ods. 2 písm. c) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Výnimkami sa nepovolilo úmyselne usmrcovať a rušiť chránené živočíchy pri vykonávaní náhodnej ťažby v lesných porastoch, resp. úmyselne zraňovať alebo usmrcovať a rušiť chránené živočíchy a poškodzovať alebo ničiť ich miesta rozmnožovania alebo miesta odpočinku pri vykonávaní lesohospodárskych prác.

Okresný úrad Žiline, odbor starostlivosti o životné prostredie rozhodnutím č. OU-ZA-OSZP1-2015/023843/Drn zo dňa 09.09.2015 vydal nesúhlas na realizáciu zväžnice v k.ú. Bobrovec, v JPRL č. 215, 216a, 216b, 217a, 217b, 219b, 220, 226 a 227 na LHC Liptovský Mikuláš – TANAP, LC Liptovský Mikuláš 1. V odvolacom konaní uvedené rozhodnutie potvrdilo Ministerstvo životného prostredia SR rozhodnutím č. 2582/2016-2.3 zo dňa 26.01.2016

Rozhodnutím Krajského úradu životného prostredia v Žiline č. 2008/00056/Ja zo dňa 22.02.2008 bola priznaná náhrada za obmedzenie bežného obhospodarovania v tejto oblasti (v JPRL č. 215, 216a, 216b, 217 a 218a na LHC Liptovský Mikuláš).

Rozhodnutím MŽP SR č. 7631/2011-2.2 z 21.11.2011 bola priznaná náhrada za obmedzenie bežného obhospodarovania v tejto oblasti (v JPRL č. 151b, 152b, 181, 182, 184, 187a, 202, 204a, 208, 209, 210b, 211a, 211b, 211c a 214 na LHC Liptovský Mikuláš).

V tejto súvislosti je nevyhnutné OÚ v Žiline dať opätovne do pozornosti rozsudky, kde krajské sudy v Žiline a Banskej Bystrici a Najvyšší súd SR rozhodovali v obdobných veciach v ktorých vyjadrili názor na vzťah zákona a zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch a aplikáciu ustanovení § 4 ods. 2 a § 8 ods. 1. Zákona. Ide o nasledovné rozsudky:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline č. 215/95/2011 zo dňa 23. mája 2012,
Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 23S/243/213 zo dňa 26. marca 2014,
Rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 5Sžo/45/2014 zo dňa 28. apríla 2016

V oboch prípadoch bol riešený „konflikt“ medzi hospodárením na lesných pozemkoch podľa zákona o lesoch a zákazmi podľa zákona o ochrane prírody. Krajský súd v Žiline sa k tomu vyjadril nasledovne: „Vo vzťahu k námietke žalobcu, že správny orgán nerešpektoval ust. § 23 ods. 5 Zákona o lesoch (zákon č. 326/2005 Z.z.), podľa ktorého obhospodarovateľ lesa je povinný v záujme ochrany lesa prednostne vykonať náhodnú ťažbu tak, aby nedošlo k vývinu, k šíreniu a premnoženiu škodcov. V prípade chránených území s 5. stupňom ochrany táto povinnosť platí len po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia orgánov štátnej správy, ochrany prírody a krajiny o povolení výnimky. Vo vzťahu k zákonu o lesoch a vo vzťahu k ochrane prírody je potrebné poukázať na to, že **Zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z. je vo vzťahu k ochrane prírody a krajiny, do ktorej jednoznačne patria aj lesy, je zákonom osobitným k Zákonu o lesoch č. 326/2005 Z.z. a preto bolo potrebné v danom prípade zo strany orgánu ochrany prírody v prípade zistení činnosti žalobcu postupovať podľa Zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z.. Preto ani predmetná žalobná námietka žalobcu nemôže byť dôvodná.**

...
Logickým dôsledkom zákazu ťažby, keď následne podľa názoru súdu týmto zákazom ťažby zostalo, resp. zostala ešte nejaká časť územia Smrekovice (t.č. v 2 a 3. stupni ochrany – poz. autora), ktorú ešte bolo možné následne vyhlásiť predmetnou vyhláškou za prírodnú rezerváciu, kde platí 4. resp. 5. stupeň ochrany podľa § 16 zákona č. 543/2002 Z.z.. **Ďalej tiež súd poukazuje aj na to, že je potrebné zdôrazniť prednosť záujmu na zachovaní daného prostredia v národnom parku, resp. v danom prípade chráneného vtáčieho územia, ako aj územia celoeurópskeho významu pred obhospodarovaním lesov podľa Zákona o lesoch.** V žiadnom prípade tak nemožno hovoriť o tom, že plnením, resp. rešpektovaním zákazu v zmysle Zákona o ochrane prírody a krajiny by zároveň žalobca porušoval ustanovenia Zákona o lesoch. Chránenie lesa pred pôsobením škodlivých činiteľov (chrobačiarov, lykožrútov a podobne) je možné dospieť aj iným spôsobom ako realizáciou ťažby, pričom opätovne súd zdôrazňuje, že **Zákon o ochrane prírody a krajiny a predpisy vydané k vykonaniu tohto zákona sú osobitnými predpismi vo vzťahu k Zákonu o lesoch, a práve týmito predpismi je vyjadrené podľa názoru súdu aj zákonné obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu práve uvedeným predpisom, teda Zákonom o ochrane prírody. Hľadisko záujmu na ochrane prírody musí pri rozhodovaní hrať významnejšiu rolu ako obhospodarovanie lesov.**

Obdobne sa vyjadril aj Krajský súd v Banskej Bystrici vo svojom rozhodnutí, keď uviedol, že „Súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcu o nezákonnom obmedzení práv žalobcu, s poukazom na zákon o lesoch, **pričom súd zdôrazňuje, že zákon o ochrane prírody je vo vzťahu k ochrane prírody a krajiny, do ktorej jednoznačne patria aj lesy, zákonom osobitným k zákonu č. 326/2005 Z.z. a preto správny orgán mohol legitímne obmedziť vydaním predmetného zákazu žalobcovi vo vykonávaní jeho iných práv vyplývajúcich mu zo zákona o lesoch. Poukazuje pritom na prednosť záujmu na zachovaní daného prostredia v národnom parku, resp. aj chráneného vtáčieho územia, ako aj územia celoeurópskeho významu pred obhospodarovaním lesov žalobcom ... Hľadisko záujmu na ochrane prírody musí pri rozhodovaní hrať významnejšiu rolu ako obhospodarovanie lesov.**

Krajský súd v Žiline uvádza, že „Aj napriek známej skutočnosti, že pre dané územie platil 3. stupeň ochrany v zmysle ust. § 19 ods. 2 zákona, ust. § 14 zák. č. 543/2002 Z.z., v rámci ktorého ustanovenia nie je špecifikované obmedzenie zákaz ťažby, resp. zákaz ťažobnej činnosti, správne orgány postupovali správne, keď na základe uvedených zistení vyslovili pre žalobcu špecifikovaný zákaz. **Nestotožňuje sa súd s názorom žalobcu, že by správne orgány postupovali nad rámec zákona č. 543/2002 Z.z. o**

ochrane prírody a krajiny a nemohli využiť v prípade ochrany prírody a krajiny ust. § 4, resp. § 8 zák. č. 543/2003 Z.z. Z § 2 zákona č. 543/2002 Z.z. vyplýva, čo sa rozumie ochranou prírody a krajiny, rozumie sa ňou aj obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života atď.. Vzhľadom k tomu, aj z citovaného ustanovenia § 4 ods. 1, resp. aj § 4 ods. 2 zák. č. 543/2002 Z.z. vyplýva tzv. všeobecná prevenčná povinnosť ochrany prírody a krajiny a teda aj podľa názoru súdu bolo možné vysloviť zákaz ťažby lesných porastov a s ňou súvisiace hospodárske aktivity
(...)

Nie je možné stotožniť sa teda ani s názorom žalobcu, že ustanovenia zákona č. 543/2002 Z.z., ktoré upravujú osobitnú ochranu prírody a krajiny (§§ 11-53 zákona č. 543/2002 Z.z.) vylučujú použitie ustanovení o všeobecnej ochrane prírody a krajiny (§§ 3 -10 zákona č. 543/2002 Z.z.), podľa ktorých (§ 4 ods. 2 a § 8 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z.) bol daný špecifikovaný zákaz žalobcovi preskúmanými rozhodnutiami. **Podľa názoru súdu sa prakticky všetky ustanovenia druhej časti zákona ... sa v plnom rozsahu uplatňujú aj na chránené územia a ich ochranné pásma. Ustanovenia všeobecnej ochrany prírody a krajiny druhej časti zákona vytvárajú rámec ochrany osobitnej časti zákona o ochrane prírody a krajiny a uplatňujú sa spoločne, čo je zrejmé aj z toho, že osobitná ochrana nie je zákonom upravená komplexne, pričom tretia časť zákona č. 543/2002 Z.z. (§§ 11 - 53 zákona č. 543/2002 Z.z.), ktorá upravuje osobitnú ochranu prírody a krajiny, neobsahuje ustanovenia, na základe ktorých by mohol orgán ochrany prírody preventívne obmedziť alebo zakázať činnosť, ktorou môže byť ohrozený predmet ochrany chráneného územia, resp. chránené druhy, pričom súd zdôrazňuje a poukazuje na to, že základným princípom pri ochrane prírody a krajiny, resp. životného prostredia je základný princíp prevencie.** Vzhľadom na to, že dôsledky poškodenia prírody a krajiny, teda životného prostredia sú často nenapraviteľné, preto je nutné takýmto poškodeniam prírody resp. celkovo životného prostredia predovšetkým predchádzať a to práve aj zákazom, ktorý bol daný žalobcovi vo vzťahu k vykonávaniu jeho činnosti na chránenom území.“

Výklad OÚ v Žiline že bežné hospodárenie nie je podľa jeho názoru činnosť, ktorú možno vo všeobecnosti podľa ustanovenia § 4 zákona o ochrane prírody a krajiny zakázať je svojvoľným výkladom, ktorý sa neopiera o žiadne meritérne súdne rozhodnutie. Naopak postup, ktorý uplatnil OU v Liptovskom Mikuláši v prvostupňovom rozhodnutí – t.j., že obmedzil bežné obhospodarovanie lesa – potvrdili v obdobných prípadoch krajské súdy a Najvyšší súd SR vo vyššie citovaných súdnych rozhodnutiach.

Považujeme za dôležité tiež uviesť na pravú mieru tvrdenie OÚ v Žiline ohľadom uvedených rozsudkov súdov, ktoré je uvedené v spodnej časti strany 24 a na str. 25, kde OÚ v Žiline uvádza, že predmetné rozsudky sa vzťahovali na rozhodnutia príslušných orgánov štátnej správy ochrany prírody vydané v roku 2011 a 2012, pričom následne cituje z dôvodovej správy k jednej z noviel zákona (citácia sa týka vzťahu vlastníka pozemkov k štátnym orgánom ochrany prírody; resp. zámeny doterajšieho represívneho systému ochrany prírody za konsenzuálny a partnerský). Poukazujeme na to, že ide o účelové spájanie rôznych ustanovení s dôvodovou správou, ktorá sa týkala iných ustanovení novely zákona.

Je predovšetkým potrebné uviesť, že citovaná dôvodová správa sa týkala ustanovení vzťahujúcim sa k novým inštitútom, ktoré mali zmierniť ujmu vlastníkov pozemkov vyplývajúcich z obmedzení ochrany prírody – a to nájom, zmluvná ochrana, či výkup pozemkov (ustanovenia § 61 až 61e zákona), čo nijako nesúvisí s predmetným konaním. **OÚ v Žiline však**

neuviedol, že ustanovenia § 4 ods. 2, ako ani § 8 ods. 1 sa nijakým spôsobom neupravovali a nemenili od začiatku účinnosti zákona (1.1.2013) a teda postup orgánov ochrany prírody v rokoch 2011 a 2012, ako aj v súčasnosti je postavený na rovnakom právnom stave. Na predmetné konanie sa tak v plnej miere citované rozsudky súdov vzťahujú.

OÚ v Žiline ďalej poukazuje na fakt, že „jednotky priestorového rozdelenia lesa č. 230b, 233, 234, 226 a 227, ktoré bezprostredne súvisia s dotknutým územím, resp. sa nachádzajú v záujmovom území, ale nie sú predmetom daného konania. V uvedených porastoch, ktoré sú zaradené do tretieho resp. štvrtého stupňa ochrany ŠOP SR súhlasí s vykonávaním asanačnej ťažby (spracovanie náhodnej ťažby dreva), pričom uvedenú činnosť odvodňuje nasledovne (citácia z odborného stanoviska ŠOP SR, Správy TANAP č. TANAP/1243/2016 zo dňa 19.8.2016) – Jedná sa o porasty s nižšou prírodoochranskou hodnotou (navrhovaná B-zóna). V týchto porastoch je z hľadiska ochrany prírody hlavným cieľom udržanie alebo dosiahnutie priaznivého stavu územia, zachovanie funkcie lesných biotopov a priaznivý stav ich druhov. Pred odsiahnutie týchto cieľov je potrebné vykonať aj niektoré aktivity vrátane spracovania kalamity a tiež usmernení lesnícky menežment, ktoré neznížia prírodoochrannú hodnotu územia do takej miery, aby došlo k ohrozeniu ochrany a poškodeniu biotopov.

Z pohľadu vymedzenia územia, kde sme požadovali vydat' zákaz činnosti pre UPS Bobrovec, sme vychádzali z aktuálneho návrhu zonácie spracovávaneho Správou TANAPu, pričom vymedzenie dotknutého územia sme v priebehu konania zosúladiť s týmto návrhom. Takže JPRL, ktoré vyššie uvádza OÚ v Žiline sa nenachádzajú v záujmovom území, ale ležia bezprostredne za jeho hranicou. K celkovému návrhu zonácie TANAPU sa nevieme vyjadriť, avšak ak má TANAP splniť kritériá Medzinárodnej únie ochrany prírody (IUCN) pre kategóriu chráneného územia II - národný park, mal by mať bezzásahovú zónu v rozsahu min. 50% z výmery národného parku. Pripomíname, že ŠOP SR, Správa TANAPu je odbornou organizáciou zriadenou MŽP SR, ktorá podľa § 65a ods. 2 písm. h) zákona vyhotovuje, obstaráva a vedie vybranú dokumentáciu ochrany prírody a krajiny a iné odborné podklady s ňou súvisiace (okrem iných aj program starostlivosti, súčasťou ktorého je zonácia NP - § 21 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Zz.), poskytuje informácie z nej a realizuje vybrané opatrenia z nej vyplývajúce.

V odôvodnení druhostupňového rozhodnutia sa ďalej uvádza, že „v jednotkách priestorového priestorového lesa 204b, 209b 210a, 210b, 216a, 216b, 217a, 217b, 219a, 230a, ktoré sú predmetom konania sú v programe starostlivosti o lesy platnom na roky 2007-2016 planované hospodárske opatrenia (vrátane ťažby dreva), ku ktorým sa orgán ochrany prírody ako ja ŠOP SR vyjadrovali a súhlasili s nimi, teda nevylučovali v danom území režim bežného hospodárenia.“

K tejto veci očakávame, že zaujme stanovisko ŠOP SR, Správa TANAPu. Podľa našich informácií odborná organizácia a následnej aj príslušný orgán ochrany prírody a krajiny súhlasili s návrhom hospodárskych opatrení v uvedených jednotkách priestorového rozdelenia lesa z dôvodu

jednoduchšieho uplatňovania náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania podľa § 61 zákona. V prípade nevydania súhlasu (napr. na výstavbu lesnej cesty) alebo výnimky (napr. z druhej ochrany) v týchto jednotkách priestorového rozdelenia lesa je potom jednoznačný rozdiel medzi bežným a obmedzeným hospodárením nakoľko podľa § 61 ods. 2 písm. b) zákona je bežné hospodárenie v lesoch hospodárenie bez obmedzujúcich požiadaviek orgánov ochrany prírody vyplývajúcich zo zákazov a iných podmienok ochrany prírody ustanovených týmto zákonom alebo na jeho základe. Žiada sa tiež spomenúť, že orgány štátnej správy lesného hospodárstva akceptujú obmedzujúce požiadavky orgánov/organizácií ochrany len v prípade ak vyplývajú priamo zo zákona alebo vydaných na jeho základe. Tento postup je uplatňovaný už dlhodobo a žiadne iné požiadavky ochrany prírody sa neakceptujú (viď napr. Protokol o výsledkoch prerokovania správy o doterajšom hospodárení a o určení zásad na vyhotovenie programu starostlivosti pre lesný celok Liptovský Mikuláš 1 na obdobie rokov 2017 – 2026 a pripomienok (do tohto lesného celku parí aj dotknuté územie - http://www.minv.sk/swift_data/source/miestna_statna_sprava/okres_zilina/odbor_opravnyc_h_prostriedkov/verejne_vyhlasaky/ZP_LM1.pdf).

Výčitka odvolacieho orgánu, že prvostupňový orgán sa vôbec nevysporiadal s námietkami a dôkazmi predkladanými odvolateľom v priebehu konania (napr. navrhované na ústnom pojednávaní dňa 15.4.2016, ako aj v V. časti vyjadrenia zo dňa 28.4.2016) sa čiastočne stotožňujeme. K námietkam uplatneným v V. časti vyjadrenia zo dňa 28.4.2016 sme sa podrobne vyjadrili v liste č. 376/2016 zo dňa 25.5.2016. V prípade námietok a dôkazov predkladaných UPS Bobrovec na ústnom pojednávaní dňa 15.4.2016 nám nie je zrejmé aké námietky a dôkazy má OÚ v Žiline na mysli.

Odvolací orgán vytýka OÚ v Liptovskom Mikuláši, že „Nevyhodnotil zo vzájomného porovnania dôsledky plynúce z aktívneho menežmentu – teda vykonávania lesníckych sanačných opatrení v súlade so zákonom o lesoch v rámci bežného obhospodarovania, s naznačenými dôsledkami plynúcimi z predmetného zákazu na ktoré odvolateľ poukazuje a ktoré by mali podľa jeho tvrdení nastať. Názory na aktívny lesnícky menežment založený na všeobecne akceptovaných princípoch trvalo udržateľného využívania územia... preferovaný niektorými akademickými, vedeckými a odbornými kruhmi nie je možné jednoducho ignorovať, ale s jeho dôsledkami na konkrétne územie sa musí prvostupňový správny orgán zaoberať a vyrovnáť.

Podrobnejšie sa touto námietkou zaoberá vypracovaný znalecký posudok. Je potrebné zdôrazniť, že ochrana podobných území nie je zameraná na zachovanie statického stavu, ale na ochranu ekosystémov v ich dynamickej rovnováhe a ochranu prirodzených procesov v nich prebiehajúcich. Disturbancie spôsobované vetrom, snehom alebo podkôrnym hmyzom jednoznačne k týmto procesom patria. Zachovanie a ochrana autoregulačných procesov bez priameho zásahu človeka je hlavným poslaním a cieľom týchto území. Ich význam spočíva predovšetkým v zachovaní biodiverzity a dynamiky prírodných procesov, v možnosti vedeckého výskumu zameraného na sledovanie prirodzených zmien, človekom neovplyvnených ekosystémov a v ich doposiaľ na Slovensku nedocenenom význame pre

rozvoj turizmu. Prirodzené disturbancie sú prirodzenou súčasťou dynamickej rovnováhy panujúcej v prirodzených ekosystémoch a „hnacou silou“ obnovy prirodzenosti a nastolenia dynamickej rovnováhy v pozmenených ekosystémoch. Vznikajú prirodzené podmienky pre obnovu drevín typických pre dané biotopy, primerané zníženie zastúpenie smreka nemá vplyv na zníženie areálu vyskytujúcich sa typov biotopov. Zo stredno a dlhodobého pohľadu bezzásahový režim nemá na štruktúru biotopu negatívny vplyv, naopak postupne dochádza k diferenciacii porastov (vekovej, druhovej, výškovej), vznik mozaikovitej štruktúry lesných porastov, zvýšenie ekologickej stability porastov, zvýšenie množstva tzv. mŕtveho dreva, ako dôležitého štruktúrneho prvku lesných typov biotopov - obohacovania pôdy o dôležité zložky, prvky a živiny pôdy, zvyšovanie biodiverzity, prirodzená obnova drevín (obnova smreka sa realizuje z veľkej časti – 70-80 % na mŕtvom dreve pri určitom stave jeho rozloženia). V tomto kontexte očakávame postupné zmeny v štruktúre porastov v danom území, kde v prípade ponechania bezzásadového režimu dôjde k spontánnej regenerácii a obnove pôvodnej štruktúry lesa. Podobne aj podmienky pre druhy viazané svojím výskytom na typy biotopov vyskytujúce sa v dotknutom území zostávajú približne rovnaké alebo sa dokonca zlepšujú (ďatľovité, sovy, tetov hlucháň, jariabok hôrny...). Verejne prístupných je množstvo vedeckých prác a štúdií potvrdzujúcich vo všeobecnosti tieto konštatovania (okrem vlastného poznania) a preto nevidíme dôvod, aby tomu bolo v prípade tohto územia inak. Vykonávaním lesohospodárskej činnosti dôjde k poškodeniu biotopov a biotopov druhov európskeho a národného významu, ich vyrušovaniu, poškodeniu naštartovaných prírodných procesov, k poškodeniu prirodzeného zmladenia, pôdy, vegetačného krytu, prieniku nepôvodných druhov, k narušeniu prirodzených tokov látok a energií v ekosystéme atď.

Na záver chceme zdôrazniť, ak orgány ochrany prírody opakovane obmedzili bežné obhospodarovanie lesných pozemkov v dotknutom území (nevydaným súhlasom na výstavbu, resp. rekonštrukciu lesnej cesty, nepovolením výnimky zo zákazov ustanovených v § 35), opakovanie za tieto obmedzenia priznali a vyplatili nešťátnym vlastníkom pozemkov majetkovú ujmu bolo by veľmi nelogické, aby pri nezmenenom východiskovom stave (nezmenených prírodných hodnotách územia) konali inak. V tejto súvislosti dávame do pozornosti správne orgánu rozhodnutie Okresného úradu Žilina, odboru starostlivosti o životné prostredie č. OU-ZA-OSZP1-2017/001926-002/Drn zo dňa 25.1.2017, ktorým bol vydaný nesúhlas na realizáciu zväžnice v Jaloveckej doline.

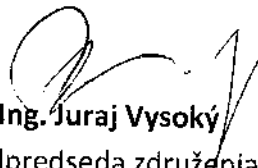
Záverom ešte poukazujeme na skutočnosť, že nijakým spôsobom nespochybňujeme nárok vlastníka predmetných lesných pozemkov – ÚPS Bobrovec – na náhradu za obmedzenie bežného hospodárenia v zmysle ustanovenia § 61 zákona. Zároveň však musíme poukázať na skutočnosť, že ÚPS Bobrovec si už, na základe obmedzenia bežného obhospodarovania lesov založeného rozhodnutím MŽP SR č. 6528/2014-2.3 zo dňa 15.8.2014 – nepovolenie výnimky z § 35 zákona č. 543/2002 Z.z.) podal žiadosť o náhradu za obmedzenie bežného hospodárenia na časti predmetných pozemkov (konanie č.j. OU-ZA-OSZP1-2015/002463), pričom uvedené konanie je akútálne ukončené iba v časti a to priznaním majetkovej ujmy rozhodnutím OU v Žiline, odboru starostlivosti o ŽP (nemáme ho k dispozícii) v JPRL patriacich do PR Mních,

pričom v druhej časti (JPRL v 3. stupni ochrany) OU v Žiline nerozhodol o merite veci, odvolávajúc sa na skutočnosť, že UPS Bobrovec, podľa informácií z OU Žilina, listom zo dňa 8.7.2015 požiadalo o "dočasné pozastavenie vyplatenia finančnej náhrady". Dôvody nám nie sú známe. Takéto jednanie podľa nášho názoru vyvoláva pochybnosť o dobrých úmysloch vlastníka predmetných pozemkov, keď na jednej strane usiluje o uskutočnenie ťažby dreva, avšak na druhej strane už požiadal o náhradu za obmedzenie tejto ťažby v zmysle ustanovenia § 61e zákona.

Adresa na doručovanie: Komenského 21, 974 01 Banská Bystrica

S pozdravom

Ing. Juraj Vysoký
podpredseda združenia

Prales, o.z.
Odrnovie 563, 013 22 Rosina
IČO: 42 071 879
DIČ: 2023288201

Príloha:

- 1) Znalecký posudok vypracovaný RNDr. Petrom Bačkorom, PhD. vo februári 2017
- 2) Rozhodnutie Okresného úradu Žilina, odboru starostlivosti o životné prostredie č. OU-ZA-OSZP1-2017/001926-002/Drn zo dňa 25.1.2017
- 3) List MŽP SR, sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny č. 3688/2017-6.3 zo dňa 24.2.2017